

Den vigtigste forudsætning for at restaurere en bygning er, at man kender dens »livshistorie« og »sundhedstilstand«. Dernæst at man har tegninger til en formaalstjenlig planlægning af eventuelle ændringer.

Kun faa er uddannet til at foretage alle faser i en bygningsundersøgelse. Paa arkitektskolerne uddannes arkitekter, som har specialiseret sig i restaurering og undersøgelse af ældre bygninger. Flere fagfolk kan eventuelt samles om opgaven, f.eks. en arkitekt eller bygningskonstruktør til at maale op og vurdere sundhedstilstand, og en etnolog, historiker eller kunsthistoriker til den bygningshistoriske del.

Undersøgelsen opdeles i nedenstaaende punkter:

Formelle forhold

Tinglyste deklarationer kan oplyses paa tinglysningskontoret. Hvis der er tinglyst en bevarings-servitut, maa der ikke ske bygningsændringer uden kommunalbestyrelsens godkendelse, og hvis ejendommen er fredet ifølge bygningsfredningsloven, skal Det særlige Bygningsssyn ligeledes godkende enhver ændring.

Det er derfor nødvendigt at orientere sig hos kommunens bygningsinspektorat med hensyn til, hvad der skal ansøges om og hvordan og hvilke love og reglementer, der skal overholdes i forbindelse med en ombygning.

Tegninger

Til en byggesag kræves tegninger af huset, og for en bygningshistorisk undersøgelse er tegninger en stor hjælp. Det er muligt, at der tidligere er lavet tegninger af huset, og der er her flere steder, man kan søge. Bygningsinspektoratet er det første sted. Dernæst kan man prøve det lokale museum eller lokalarkiv. Paa tekniske skoler kan der ligge tegninger fra skoleopgaver, og paa Samlingen af Arkitekturtegninger paa Kunstakademiet i København kan der ligeledes findes gamle opmaalinge. Endelig er der i Kø-

benhavn, Roskilde, Køge, Randers, Helsingør og Mariager foretaget undersøgelser af Nationalmuseets Købstadsundersøgelser, hvis arkiv findes i Nationalmuseets afdeling i Brede.

Man skal kende baade matrikelnummer og postadresse naar man leder efter tegninger. Findes der tegninger, vil de sjældent vise huset, som det staar idag. Der kan være foretaget ændringer siden opmaalingen, og tegningerne egner sig maaske ikke til en byggesagsbehandling. I de fleste tilfælde maa der derfor laves nye tegninger. Til en byggesag vil der altid kræves en grundplan i mindst maal 1:100, samt et tværsnit, der viser højder og husets konstruktive opbygning og endelig een eller flere facadetegninger. Ofte skal der ogsaa medsendes tegninger af hele matriklen, en saakaldt situationsplan i maal 1:200.

Hvor der er tale om et bevaringsværdigt eller fredet hus, vil man altid kræve facadetegninger.

Har man lyst til selv at maale huset op, findes der anvisninger i LANDHUSET.

Arkivmateriale

Som endnu nogle brikker i puslespillet kan nævnes gamle tegninger, gamle by- og matrikelkort og gamle fotografier som hovedsagelig findes paa lokalarkiver og lokalmuseer. Gamle beskrivelser af bygningen kan eventuelt ligge paa landsarkiverne i brandtaxationer og skifteprotokoller. Det er ikke let at læse disse gamle arkivalier, der er skrevet med gotisk haandskrift, men det kan læses, og da aabner der sig en spændende verden.

Paa lokalarkiver og paa landsarkiverne vil man kunne faa raad og bistand, og der findes desuden god litteratur om emnet, se litteraturliste.

Bygningsarkæologi

Fremfor alt vil bygningen selv fortælle om tidernes skiftende brug. Vægge kan være flyttede og vinduer og døre ligesaa. De forskellige spor af

